

GMP - plan

for

produktion af konsumæg

Det Danske Fjerkræraad
December 2009

Indholdfortegnelse

FORORD	3
1. MÅLSÆTNING	3
2. ORGANISATION	3
3. FORÆLDREDYR	4
3.1 Indkøb af daggamle forældredyr uden for Danmark	4
3.2 Centralopdrætningsvirksomheder (forældredyr)	5
3.3 Formeringsvirksomheder (rugeægproduktion)	5
3.4 Krav ved indkøb af rugeæg uden for Danmarks grænser	5
3.5 Rugerier	7
4. BRUGSBESÆTNINGER	8
4.1 Definition	8
4.2 Opdræt af hønniker	8
4.3 Besætninger med konsumægproduktion	8
5. FODERFORSYNING I DEN DANSKE PRODUKTION	9
6. TRANSPORT	10
7. ÆGINDSAMLING PÅ PRODUKTIONSSTEDET	11
8. BYGNINGSMÆSSIGE OG TEKNISKE INDRETNINGER I PRIMÆR PRODUKTIONEN	11
9. REGISTRERINGER PÅ PRODUKTIONSSTEDET (Bilag 5.)	12
10. ÆGPAKKERIERNE	13
11. GENERELLE KRAV OG ANBEFALINGER SAMT DAGLIGE RUTINER OMKRING HYGIEJNE, RENGØRING OG DESINFEKTION	13
12. GENERELLE KRAV OG ANBEFALINGER OMKRING HYGIEJNE, RENGØRING OG DESINFEKTION UNDER TOMGANGSPERIODE	14
Bilag 1. GMP-planens/branchekodens væsentligste lovgrundlag	
Bilag 2. Regelsæt ved håndtering af hønniker i forbindelse med flytning	
Bilag 3. Regelsæt ved håndtering af udsætterhøner	
Bilag 4. Procedure for indfangning, transport og slagtning af udsætterhøner	
Bilag 5. Eksempler på rapporteringsskemaer	

FORORD

Det Danske Fjerkræraad har som brancheorganisation udarbejdet et koncept, som foreligger som en GMP-plan for produktionen af konsumæg i Danmark og for så vidt angår den økologiske produktion, i samarbejde mellem Økologisk Landsforening og Fjerkræraadet. Hensigten med GMP-planen er at give de enkelte aktører et redskab til at udarbejde og implementere koncepter i produktionen, som kan fastholde de nødvendige indsatser for fortsat at kunne leve op til at sikre forbrugerne et produkt med meget høj grad af fødevarer sikkerhed.

GMP-planen omfatter processen fra leverance af daggamle forældredyr, forhold på rugeriet, levering af de daggamle levekullinger, opdrætning af hønniker, produktion af konsumæg, opbevaring af konsumæg på produktionsstedet, afhentning af konsum-æggene på produktionsstedet samt enkelte forhold relateret til pakkeriet vedrørende afhentning af æggene.

GMP-planen er for nogle af branchens aktører omsat til egentlige HACCP-systemer med de meget konkrete og præcise kontrol- og aktionskrav med tilhørende audits og andre aktører opererer direkte efter GMP-planen.

Nærværende GMP-plan for produktion af konsumæg er branchekoden for konsumægsproduktionen.

Der henvises til gældende lovgivning jf. bilag 1.

1. MÅLSÆTNING

Det er Det Danske Fjerkræraads målsætning at sikre en produktion af konsumæg, der lever op til høj fødevarer sikkerhed, idet der primært fokuseres på kontrol og bekæmpelse af salmonella.

Gennem de i GMP-planen beskrevne indsatser er det en klar forventning, at den opstillede målsætning kan opfyldes.

Der lægges vægt på, at GMP-planen er et sammenhængende koncept i en ubrudt kæde fra forsyningen af de daggamle forældredyr over udrugning af brugsdyr, deres opdrætning og senere produktion af konsumæg til konsumæggenes afhentning af pakkeriet.

GMP-planen sikrer, at EU's Hygiejneforordning (852/2004) artikel 8 og den nationale lovgivning jf. gældende bekendtgørelser omhandlende salmonella bekæmpelse efterleves. GMP planen opfylder således gældende lovgivning. Den aktuelle og gældende lovgivning fremgår af **bilag 1**. Opdateret information om indhold i bilag 1 vil fremgå af Fjerkræraadets hjemmeside.

2. ORGANISATION

GMP-planens tekniske indhold fastlægges af bestyrelsen for Det Danske Fjerkræraad. Når det drejer sig om den økologiske konsumægsproduktion, fastlægges det tekniske indhold af Fjerkræraadet og Økologisk Landsforening i fællesskab.

Det Danske Fjerkræraads bestyrelse har det overordnede politiske ansvar i forhold til producenter og myndigheder og sikrer, at GMP-planen implementeres.

Det Danske Fjerkræraads bestyrelse kan overlade til Danske Æggs bestyrelse at varetage opgaver i forbindelse med implementering og drift af GMP-planen.

3. FORÆLDREDYR

3.1 Indkøb af daggamle forældredyr uden for Danmark

- a) Virksomheder, der ønsker at foretage indkøb af daggamle forældredyr, skal være godkendte og registrerede af Fødevarestyrelsen, jf. gældende Bekendtgørelse om Fjerkræproduktion.
- b) Inden et indkøb af en flok daggamle forældredyr, skal køber informere sælger om den gældende danske lovgivning og de hertil knyttede brancheaftaler, som foreligger i nærværende dokument
- c) Køber af daggamle forældredyr til danske virksomheder skal sikre sig:
 - at bedsteforældredyrene ikke er forebyggende eller terapeutisk behandlet med vaccine, antibiotika eller lignende med henblik på bekæmpelse af salmonellaforekomst
 - at alle salmonellaprøver udtaget enten direkte fra bedsteforældredyrene eller som miljøprøver fra deres omgivelser har været negative
 - at der ikke har været salmonellapositive miljøprøver fra rugeriet, hvor forældredyrene er udruget inden for de seneste 30 dage fra leveringsdagen
 - at der ikke er foretaget forebyggende salmonellavaccination af de daggamle forældredyr
 - at der ikke er foretaget antibiotikabehandling af rugeæg eller af de daggamle forældredyr
- d) Køber af daggamle forældredyr til danske virksomheder skal sikre sig, at dyrene stammer fra en virksomhed, der følger et rutinemæssigt kontrolprogram for salmonella. Prøveresultater skal løbende fremsendes til køber
- e) Køber af daggamle forældredyr betinger sig ret til hos sælger i situationer, hvor der er ønske om en epidemiologisk udredning, at få udleveret resultaterne af såvel de offentlige som virksomhedens egne salmonellaprøver, der berører den indkøbte flok
- f) Såfremt de under pkt. 3.1. stk. c) og d) nævnte betingelser ikke kan opfyldes fuldt ud, skal køber inden indkøb underrette Det Danske Fjerkræraad, som vurderer, hvorvidt det påtænkte indkøb kan finde sted. Der kan søges dispensation for import af vaccine-rede daggamle økologiske forældredyr.
- g) Ved modtagelsen af en flok daggamle forældredyr på en dansk virksomhed, skal der udtages en prøve af en dyrlæge eller anden af Fjerkræraadet godkendt person af kyllinger og kassemateriale. Prøverne sendes til laboratorium, som er i besiddelse af en godkendelse fra de respektive nationale veterinærmyndigheder til at foretage analyser for salmonella.
- h) Ved påvisning af salmonella i en af prøverne udtaget under pkt. 3.1. stk. g), uanset serotype, skal køber forpligte sælger til at levere køber en erstatningsflok hurtigst muligt.
- i) Køber af daggamle forældredyr skal fremsende prøveresultater til Det Danske Fjerkræraad vedrørende pkt. 3.1 stk. d), e), f) og g)
- j) Det anbefales, at der ved forældredyrsproduktion ikke er anden husdyrproduktion på ejendommen i form af andre dyrearter.

3.2 Centralopdrætningsvirksomheder (forældredyr)

- a) Udover bestemmelserne i de gældende bekendtgørelser, der vedrører centralopdrætningsvirksomheder, skal bestemmelserne i denne GMP-plan også følges
- b) Ved overflytning af flokke til formeringsvirksomheder skal medfølge et oprindelsescertifikat med alle relevante oplysninger
- c) Det er ikke tilladt at gennemføre forebyggende eller terapeutisk behandling med vaccine, antibiotika eller lignende med henblik på bekæmpelse af salmonellaforekomst og rugeriet udsteder garanti for, at dette ikke er sket
- d) For hvert hold centralopdræt skal der føres optegnelse over vaccinationsprogram, medicinering og foderforsyning. Optegnelserne skal forefindes på produktionsstedet.

3.3 Formeringsvirksomheder (rugeægsproduktion)

- a) Ud over bestemmelserne i de gældende bekendtgørelser, der vedrører formeringsvirksomheder, skal bestemmelserne i denne GMP-plan følges
- b) Der må kun indsættes dyr i formeringsvirksomheden, som har fulgt det i pkt. 3.2 stk. a) beskrevne
- c) Hvert hold i en formeringsvirksomhed tildeles et entydigt holdnummer knyttet til den aktuelle CHR-betegnelse. Dette holdnummer skal følge rugeæg/kyllinger frem gennem rugeri til brugsbesætningerne
- d) Det er ikke tilladt at gennemføre forebyggende eller terapeutisk behandling med vaccine, antibiotika eller lignende med henblik på bekæmpelse af salmonellaforekomst og rugeriet udsteder garanti for, at dette ikke er sket
- e) Ved leverance af overskudsæg til aftagervirksomheder, skal formeringsvirksomhederne sørge for, at der anvendes rene ubrugte æggebakker og at paller/containere er rengjorte og desinficerede. Afhentningen skal ske uden direkte kontakt til staldafsnitene og rugeæggene
- f) I enhver forældredyrsflok skal udtages prøver af minimum 60 æg eller 60 blodprøver til serologisk analyse. Disse prøver udtages ved dyrenes 30. leveuge og 50. leveuge, dog senest 14. dage før slagtning. Prøverne skal udtages af ekstern person godkendt af Det Danske Fjerkræraad og analyseres på et akkrediteret laboratorium. Såfremt der ved serologisk analyse forefindes 2 prøver med OD % 41 eller derover, skal flokken testes bakteriologisk for forekomst af salmonella

3.4 Krav ved indkøb af rugeæg uden for Danmarks grænser

- a) Uanset de i 3.4 beskrevne bestemmelser -ved indkøb af rugeæg uden for Danmarks grænser, står det de enkelte pakkerier frit for at meddele, at de ikke ønsker at modtage konsumæg fra dyr, der stammer fra rugeæg produceret uden for Danmarks grænser. Det påhviler den enkelte producent at afklare dette med pakkeriet
- b) Aktører i branchen, som indkøber eller som ønsker at indkøbe rugeæg i henhold til bestemmelserne i pkt. 3,4, stk. f) giver samtidig tilladelse til, at Det Danske Fjerkræraad må informere via hjemmeside eller offentlige publikationer om dette. Informationerne skal som minimum indeholde oplysning om, hvem der er indkøber og hvem der sælger herunder i hvilket tidsrum.

- c) Det er tilladt umiddelbart at indkøbe rugeæg fra Sverige, Finland og Norge. Senest samtidig med og tidligst 14 dage før æggene lægges i rugemaskinen, skal der fremsendes 60 æg til DTU, Veterinærinstituttet, hvor de skal undersøges serologisk for antistoffer for salmonella. Ved 2 prøvesvar med OD % på 41 eller derover må rugeæggene ikke lægges i rugemaskinen eller alternativt skal æggene udtages af rugemaskinen
- d) Det Danske Fjerkræraad skal skriftligt orienteres om indkøb af rugeæg fra Sverige, Finland og Norge med oplysning om, hvor rugeæggene kommer fra og hvor mange rugeæg, der er tale om. Endvidere skal Det Danske Fjerkræraad have en kopi af laboratoriesvaret
- e) Indkøb af rugeæg fra andre EU-lande end de, der er nævnt under pkt. 3.4 stk. c), kræver:
- at indkøberen udvælger en eller flere konkrete virksomheder, hvorfra der ønskes indkøbt rugeæg
 - at indkøber meddeler Det Danske Fjerkræraad navn og adresse på denne/disse virksomheder samt oplyser, hvilke kontrolprogrammer, der kører som rutine for salmonella samt hvilket vaccinationsprogram, der i øvrigt benyttes mod diverse fjerkræsygdomme
 - at Det Danske Fjerkræraad på baggrund af de modtagne oplysninger fra indkøber meddeler, at en dyrlæge fra Fjerkræklinikken eller anden fjerkrækyndig dyrlæge skal gennemføre et besøg i den eller de virksomheder, hvorfra der ønskes indkøbt rugeæg
 - at det veterinære kontrolbesøg skal ske efter en forud fastlagt plan, som skal være tilpasset den konkrete virksomhed
 - at dyrlægen udtager 3 par sokkeprøver eller 3 poolede gødningsprøver fra den/de flokke, som der forventes indkøbt rugeæg fra og fremsender disse til et uafhængigt autoriseret/godkendt laboratorium for undersøgelse af salmonellabakterier
 - at der i særlige tilfælde kan stilles supplerende krav
 - at omkostningerne til kontrolbesøget afholdes af indkøber
 - at veterinære kontrolbesøg skal gentages med 1 års mellemrum
 - at indholdet i veterinærrapporten, der er udarbejdet af dyrlægen, som har gennemført kontrolbesøget og efterfølgende afleveret den til Det Danske Fjerkræraad, ikke giver anledning til bemærkninger af en sådan karakter, at det vil være uforsvarligt at indkøbe rugeæg fra pågældende virksomhed. Veterinærrapporten skal som minimum indholde informationer om følgende forhold:
 - Adgangsforhold
 - Omgivelser ved bygninger/siloer/etc.
 - Procesflow (alt ud/alt ind)
 - Personalekontakt til andet fjerkræ/animalsk produktion
 - Gnaverbekæmpelse
 - Rengørings- og desinfektions procedure
 - Gødningsdeponering
 - Opbevaring af døde dyr
 - Håndtering under tomgangsperiode

- at undersøgelse af de 3 prøver udtaget af dyrlægen er salmonella-negative
- at de af Det Danske Fjerkræraad godkendte virksomheder til at sælge rugeæg i Danmark skal sikre sig, at virksomheden følger et rutinemæssigt kontrolprogram for salmonella i lighed med det danske og at der foreligger prøvesvar, der rækker 3 uger tilbage før indkøb.
- at resultaterne fra salmonellakontrollen skal fremsendes til Det Danske Fjerkræraad, inden indkøbet kan finde sted
- at der ved bakteriologisk mistanke eller påvisning af salmonella i en rugeægsklok ikke kan indkøbes herfra
- at indkøb af rugeæg fra en flok, der er behandlet med antibiotika med henblik på bekæmpelse af salmonella, ikke er tilladt
- at der samtidig med fremsendelse af prøvesvarene til Det Danske Fjerkræraad anmodes om tilladelse til at indkøbe rugeæggene
- at Det Danske Fjerkræraad skriftligt skal meddele indkøberen tilladelsen. Ved afslag, skal der gives en skriftlig begrundelse herfor

Indkøb af rugeæg med henblik på særlig afprøvning eller lignende, kan for en given periode ske efter aftale med Danske Æg/Det Danske Fjerkræraad. Der vil i sådanne tilfælde blive fastlagt særskilte bestemmelser både for indkøbet og for en eventuel senere ægleverance. Ved en sådan dispensationsansøgning, skal der foreligge en skriftlig vurdering af den smitemæssige risiko

- f) Det Danske Fjerkræraad kan i tillæg til pkt. 3.4 stk. f) stille yderligere krav, hvis dette vurderes at have betydning for sikring af friholdelse af salmonella eller fjerkræsygdomme

3.5 Rugerier

- a) Udover bestemmelserne i den gældende lovgivning der vedrører rugerier, skal bestemmelserne i denne GMP-plan følges
- b) For hver leverance af daggamle levekylinger skal rugeriet medsende flokkens oprindelsescertifikat, der skal indeholde forældredyrenes identifikationsnummer og øvrige relevante oplysninger (inkl. 3.2 stk. d)
- c) Det er ikke tilladt at gennemføre forebyggende eller terapeutisk behandling med vaccine, antibiotika eller lignende med henblik på bekæmpelse af salmonellaforekomst, og rugeriet udsteder garanti for, at dette ikke er sket

4. BRUGSBESÆTNINGER

4.1 Definition

- a) Brugsbesætningerne omfatter besætninger, hvor hønniker opdrættes samt besætninger med æglæggende høner, der producerer konsumæg

4.2 Opdræt af hønniker

- a) Udover bestemmelserne i den gældende bekendtgørelse, vedrørende fjerkræproduktion, skal bestemmelserne i denne GMP-plan følges
- b) Købere af daggamle levekylinger fra andre EU-lande beregnet til den danske konsumægsproduktion skal sikre, at sælger lever op til kravene i denne GMP-plan
- c) I tilfælde af at sælger ikke fuldt ud kan leve op til kravene i denne GMP-plan, skal køber forelægge Det Danske Fjerkræraad sagen. Det Danske Fjerkræraad kan på baggrund af en risikovurdering opsætte særlige krav for at sikre den nødvendige og tilstrækkelige sikkerhed for frihed af salmonella og eventuelle fjerkræsygdomme
- d) Oprindelsescertifikatet, fra pkt. 3.2 stk. b) og stk. 3.3 stk. c) skal påføres opdrætsstedets CHR-nr. inkl. Husnummer. Køber af daggamle levekylinger skal være i besiddelse af et oprindelsescertifikatet for pågældende opdrætningsflok. Oprindelsescertifikatet skal indeholde alle relevante oplysninger vedr. ophavsdata. Oprindelsescertifikatet skal forefindes på produktionsstedet og forevises efter forlangende.

4.3 Besætninger med konsumægsproduktion

- a) Brugsbesætninger med konsumægsproducerende høner skal for at opfylde GMP-planens bestemmelser anvende høner, der har et oprindelsescertifikat, der dokumenterer, at hønerne lever op til kravene i GMP-planen
- b) Brugsdyr (hønniker) beregnet til konsumægsproduktion, som ikke er udruget og opdrættet i Danmark, må indkøbes via danske rugerier og via virksomheder, som skriftligt kan dokumentere over for Det Danske Fjerkræraad, at de overholder kravene i denne GMP-plan og dansk lovgivning
- c) Flokkens oprindelsescertifikat skal påføres CHR-nummer, husnummer, og floknummer samt vaccinationsprogram. Oplysningerne videregives af besætningsejeren til af-tagervirksomheden til brug i forbindelse med administration af leveringskontrakten

5. FODERFORSYNING I DEN DANSKE PRODUKTION

- a) I produktionens forskellige led fra de daggamle forældredyr til og med dyrene i brugsbesætningerne, må der kun benyttes foder, der er fremstillet i henhold til reglerne i "God produktionspraksis for fremstilling af fjerkræfoder". Foderfabrikken, som leverer foder, skal være i besiddelse af et "Godkendelsestilsagn" eller "Betinget godkendelsestilsagn". Den aktuelt gældende version af "God produktionspraksis for fremstilling af fjerkræfoder" er tilgængelig på Fjerkræraadets hjemmeside
- b) Inden indkøb af foder skal indkøber sikre sig, at pågældende foderfabrik er i besiddelse af et "Godkendelsestilsagn" eller "Betinget godkendelsestilsagn" der angiver, at foderfabrikken er i stand til at levere foder, der lever op til kravene
- c) Foder, der benyttes til forældredyr, skal være fremstillet på foderfabrikker, der er i besiddelse af et "Godkendelsestilsagn". Foderfabrikker med et "Betinget godkendelsestilsagn" må ikke levere foder til forældredyr
- d) Foder til brugsdyr skal som minimum komme fra foderfabrikker, der er i besiddelse af et "Godkendelsestilsagn" eller "Betinget godkendelsestilsagn", der tillader levering af foder til brugsdyr
- e) Der må ikke benyttes hjemmeblandet foder til forældredyr
- f) Til brugsdyr er det tilladt at benytte hjemmeblandet foder i overensstemmelse med reglerne i "God produktionspraksis for fremstilling af fjerkræfoder"
- g) Oprindelsescertifikatet skal gennem de forskellige led påføres oplysninger om hvilken foderfabrik, der har leveret foderet. Oplysningerne, om hvorfra foderet stammer i æglægningsperioden, skal gives til aftagervirksomheden
- h) Udenlandske foderblandinger må kun anvendes i den danske produktion, hvis fremstillingen fuldt ud er sket efter retningslinierne, som gælder for dansk produceret fjerkræfoder. Det vil sige, at virksomheden skal være med i ordningen "God produktionspraksis for fremstilling af fjerkræfoder" og skal have behørigt godkendelsestilsagn
- i) Der henvises endvidere til gældende lovgivning om foderstofproduktionen jf. foderhygiejneforordningen (183/2005), (Bilag 1), jf nedenstående:

Fodring:

1. Opbevaring

Foderet skal opbevares adskilt fra kemikalier og andre produkter, der ikke må anvendes til foder. Opbevaringsområder og beholdere skal holdes rene og tørre, og der træffes om nødvendigt passende foranstaltninger til kontrol med skadegørere. Opbevaringsområder og beholdere skal rengøres regelmæssigt for at undgå unødige krydsforurening. Sæd skal opbevares korrekt og således, at det ikke er tilgængeligt for dyr. Foderlægemidler og foder, der ikke indeholder lægemidler, bestemt til forskellige kategorier eller arter af dyr skal opbevares, så risikoen for fodring af dyr, der ikke er målarter, reduceres.

2. Fordeling

Bedriftens system til fordeling af foder skal sikre, at det rigtige foder gives på det rigtige sted. Ved fordeling og fodring skal foder behandles, så det sikres, at der ikke opstår forurening fra forurenede opbevaringsområder og udstyr. Foder, der ikke indeholder lægemidler, skal håndteres adskilt fra foderlægemidler for at forebygge forurening. Køretøjer til transport af foder og fodringsudstyr på bedriften skal rengøres regelmæssigt, især når det anvendes til at levere og fordele foderlægemidler

Foder og vand:

Drikkevand og vand til akvakultur skal være af passende kvalitet til de dyr, der produceres. Hvor der er grund til bekymring med hensyn til forurening af dyr eller animalske produkter forårsaget af vand, skal der træffes foranstaltninger til at vurdere og minimere farerne. Udstyr til fodring og vanding skal være udformet, fremstillet og installeret

på en sådan måde, at forurening af foder og vand minimeres. Vandingssystemerne skal, hvor det er muligt, rengøres og vedligeholdes regelmæssigt.

Personale:

Den ansvarlige for fodring og pasning af dyr skal have de fornødne faglige færdigheder og kvalifikationer samt relevant viden

- j) Fjerkræraadet administrerer den af myndighederne pålagte registrering af positive fund fra foderstofindustrien

6. TRANSPORT

- a) Transport af nyklækkede kyllinger skal være afsluttet senest 72 timer efter klækning. Daggamle kyllinger skal transporteres i biler med klimaanlæg for at sikre tilstrækkelig varme og ventilation. Ved benyttelse af emballage der bruges flere gange, skal denne rengøres og desinficeres grundigt mellem hver leverance
- b) Transport af hønniker skal ske i henhold til Det Danske Fjerkræraads regelsæt for transport af hønniker, som er en overbygning af den gældende lovgivning, bilag 2. Bilag 2 er tilgængeligt på Fjerkræraadets hjemmeside
- c) Transport af udsætterhøner til udlandet skal ske i henhold til Det Danske Fjerkræraads regelsæt vedrørende udsætterhøner, bilag 3 og 4, som er tilgængelig på Fjerkræraadets hjemmeside. Normkrav i regelsættet er fastlagt af Dyreværnsrådet. Det Danske Fjerkræraad fører en database over de enkelte transporter og de tilhørende informationer fra slagteridryllægen
- d) Alle, der foretager transport af fjerkræ, skal have gennemgået et officielt kursus og opnået et certifikat, der tillader personen at foretage transport af fjerkræ
- e) Alle transportører af fjerkræ skal forstå vigtigheden af hygiejne for såvel transportudstyret som den personlige hygiejne
- f) Vogne og udstyr, der bruges til transport af fjerkræ, skal rengøres og desinficeres mellem hver transport
- g) Vogne og udstyr m.v., som bruges til udmugning og transport af gødning, skal rengøres og desinficeres, inden det bruges på en anden bedrift
- h) Diverse udstyr til transport på ejendommen og mellem fjerkræhuse skal rengøres og desinficeres løbende og altid i forbindelse med indsættelse af nye dyr

7. ÆGINDSAMLING PÅ PRODUKTIONSSTEDET

- a) Æggene skal indsamles mindst én gang dagligt fra staldene og efter sortering og stabling på bakker, skal de bringes ind i ægopbevaringsrummet
- b) Beskidte æg og knækæg skal pakkes adskilt fra de rene æg
- c) I ægpakkerummet skal der være mulighed for at vaske eller desinficere hænderne
- d) Hænderne skal vaskes eller desinficeres, inden ægsorteringen begynder og efter afsluttet ægsortering
- e) Alt udstyr, der benyttes ved indsamling af æg, skal vedligeholdes og holdes rent
- f) Ægbånd bør rengøres dagligt ved arbejdets ophør. Ved brug af desinfektionsmidler skal disse være godkendt til brug i forbindelse med æg. F. eks. klorin eller peroxxygen baserede produkter i passende koncentrationer
- g) Ægbåndene skal være forsynede med børster, som fjerner støvet fra båndet, når det er i drift
- h) Ægelevator og ægruller skal holdes rene
- i) Der må ikke forefindes redskaber, værktøj og andet materiale, som ikke skal bruges eller kemikalier, rengøringsmidler o.l. i hverken ægpakkerum, forrum eller ægopbevaringsrum
- j) Der henvises endvidere til gældende lovgivning om Handelsnormer for æg, (Bilag 1).

8. BYGNINGSMÆSSIGE OG TEKNISKE INDRETNINGER I PRIMÆR PRODUKTIONEN

- a) På produktionsstedet skal der være indrettet et ægpakkerum. Ægpakkerummet skal være let at rengøre og desinficere
- b) På produktionsstedet skal der være indrettet et særligt lokale til opbevaring af æggene, inden de afhentes af ægpakkeriet. Æggene skal opbevares ved en temperatur på maks. 12°C, hvorfor opbevaringsrummet skal være indrettet og udstyret, så dette kan gennemføres. Endvidere skal lokalet være let at rengøre og desinficere
- c) På produktionsstedet skal der være indrettet adgangsforhold med håndvask med rindende vand eller mulighed for at desinficere hænderne. Der skal være etableret en uren og ren zone og ved skillelinien skal det være muligt at skifte overtrækstøj og fodtøj
- d) På produktionsstedet skal der være indrettet veje og tilkørselsforhold, der er veldrænedede og af fast materiale, der muliggør en let tilgang til rampen, hvor æggene afhentes. Om nødvendigt skal der gennemføres snerydning
- e) På produktionsstedet skal der være etableret en afhentningsrampe eller lignende. Denne skal ligge umiddelbart ud for ægopbevaringsrummet og der skal være adgang direkte til rummet ude fra rampen. Chaufføren skal ved afhentning af æggene sikre sig ved skift af fodtøj eller ved desinfektion af fodtøj således, at der ikke laves en smitteoverførsel fra et produktionssted til et andet

- f) Udendørsarealerne omkring produktionshusene skal holdes ryddelige og vegetation skal fjernes i en bræmme på minimum 1,5 m fra husene. Ved porte og døre skal pladsen være veldrænet og af fast materiale. Der skal sikres en effektiv skadedyrsbekæmpelse
- g) Ved fodermodtagerstedet skal vej og holdeplads være veldrænet og af fast materiale og arealet under og omkring fodersilo skal kunne rengøres for spildt foder. Der skal forefindes modtagerlange jf. kravene i regelsættet for "God produktionspraksis for fremstilling af fjerkræfoder". Efter hver foderleverance skal evt. spildt foder opsamles og fjernes for ikke at tiltrække gnavere og fugle
- h) Der henvises til pkt. 11 vedrørende generelle krav og anbefalinger samt daglige rutiner omkring hygiejne, rengøring og desinfektion

9. REGISTRERINGER PÅ PRODUKTIONSSTEDET (Bilag 5.)

- a) Der skal være en optegnelse over antal dyr indsat med angivelse af dato og alder
- b) Der skal være en optegnelse med angivelse af, hvor dyrene er udruget
- c) Der skal være en optegnelse med angivelse af navn og adresse på leverandøren af hønnikerne, herunder angivelse af opdrætningsstedet inkl. husnummer
- d) Der skal være en optegnelse, der angiver afgang af høner ved salg eller ved levering til slagning, forarbejdning til minkfoder eller destruktions. I hvert tilfælde skal oplyses, hvem modtageren har været
- e) Der skal være en fortegnelse over flokkens daglige æglægning
- f) Der skal være en daglig fortegnelse over antal døde høner
- g) Der skal være en fortegnelse over afgang af æg fra produktionsstedet med antal æg, dato for levering samt navn og adresse på modtageren. Ved levering direkte til forbrugeren er det nok at angive dato og antal æg
- h) Der skal forefindes en logbog, som indeholder oplysninger om, hvornår der er udtaget salmonellaprøver med det dertil hørende analyseresultat, hvornår der er rengjort i stalden, og hvornår der er rengjort i ægpakkerum og ægopbevaringsrum
- i) Temperaturen i ægopbevaringsrummet skal følges dagligt og ved forekomst af uregelmæssigheder skal dette indskrives i logbogen sammen med den korrigerende handling
- j) Besøgende i ægpakkerum, ægopbevaringsrum eller staldrum skal indskrives i en besøgsrapport. Dette gælder også håndværkere, konsulenter, dyrlæger m.v. De rutinemæssige aktiviteter skal ikke indskrives i besøgsrapporten
- k) Ved væsentlige afvigelser, mangler eller fejl på produktionsstedet i øvrigt, skal dette indskrives i logbogen med angivelse af iværksatte korrigerende handlinger

10. ÆGPAKKERIERNE

- a) Ved afhentning af æggene skal chaufføren følge ægpakkeriets hygiejneforeskrifter og ægproducenten skal gøre det muligt, at det kan ske
- b) Ægpakkeriet skal sikre sig, at de producenter, der leverer æg til pakkeriet, har de nødvendige myndighedstilladelser. Ægpakkeriet skal have kopier af sådanne papirer liggende på deres ejendom
- c) Ægpakkeriet skal sikre sig, at de løbende prøver, som skal udtages for salmonella, også bliver udtaget. Hvis den aftalte information/dokumentation ikke foreligger, skal æggene disponeres til varmebehandling

11. GENERELLE KRAV OG ANBEFALINGER SAMT DAGLIGE RUTINER OMKRING HYGIEJNE, RENGØRING OG DESINFEKTION

- a) På produktionsstederne må der ikke findes svømmefugle og prydugle o.l.
- b) Hvis der på produktionsstedet findes andre husdyr, skal der etableres en klar adskillelse mellem dem og fjerkræflokkene, herunder skal der være helt separat værktøj, maskiner m.v.
- c) "Alt ind-alt ud" princippet bør følges, hvor dette er muligt
- d) Der skal dagligt mindst to gange føres tilsyn med flokkene og døde dyr skal fjernes. Tilskadedkomne og syge dyr skal enten behandles eller aflives
- e) Før og efter der arbejdes med tilsyn af flokkene og ved ægindsamling skal hænderne vaskes eller desinficeres
- f) I husene, hvor der er dyr, skal der løbende gennemføres generel rengøring og evt. støvsugning af gangarealer
- g) Der skal forefindes en synlig vejledning i forrummet, som angiver, hvordan færdslen mellem ren og uren zone skal foregå
- h) Dyrlæger, rådgivere og håndværkere skal, hvis det er muligt, benytte indgangsslusen jf. pkt. 8, b) og skal som minimum foretage skift af fodtøj og benytte overtrækstøj
- i) Personale, der arbejder med pasning af dyrene, må ikke have kontakt til eller arbejde med fjerkræ andre steder. Kontakt til og arbejde med andre husdyr bør undgås, men hvis det undtagelsesvis ikke kan undgås, skal personen være særlig omhyggelig med tøjskift og vask eller desinfektion af hænder
- j) Besøgende fra Danmark bør generelt ikke have været i kontakt med andet fjerkræ i 24 timer inden besøget. Besøgende fra udlandet må ikke komme ind i besætningen før tidligst 48 timer efter deres ankomst til landet. Besøgende skal som minimum benytte overtrækstøj og overtræksfodtøj.

12. GENERELLE KRAV OG ANBEFALINGER OMKRING HYGIEJNE, RENGØRING OG DESINFEKTION UNDER TOMGANGSPERIODE

- a) Efter tømning af et hus med enten hønniker eller udsætterhøner skal gødningen i huset fjernes hurtigst muligt og rengøring og desinfektion gennemføres
- b) Inventar, som kan fjernes fra huset, skal fjernes og rengøres uden for huset, men indsættes igen inden den endelige desinfektion. Inventaret skilles ad i nødvendigt omfang, således at det kan rengøres forsvarligt
- c) I forbindelse med tømning af huset skal nødvendige vedligeholdelsesarbejder gennemføres og defekte ting repareres inden endelig rengøring og desinfektion
- d) I forbindelse med rengøring skal der være særlig opmærksomhed omkring bekæmpelse af gnavere og evt. insekter m.v.
- e) Der foretages en grovrengøring af stald og inventar så det grove skidt kommer væk, inden den egentlige rengøring. Stald og inventar sættes i blød, gerne ved anvendelse af sæbe. Herefter foretages den egentlige vask af stalden med højtryksrensere, helst med brug af sæbe og varmt vand. Sideløbende med rengøring af stald og inventar rengøres drikkevandssystemet. Der foretages en gennemskylning under højt tryk, herefter sættes systemet i blød i en sæbeopløsning. Efterfølgende foretages afkalkning af systemet f. eks med citronsyre. Endelig påfyldes systemet en vandig opløsning af desinfektionsmiddel. Systemet skal gennemskylles under højt tryk med rent vand umiddelbart inden nyt hold høner indsættes.
- f) Når stald og inventar er rent foretages desinfektionen med et godkendt desinfektionsmiddel, enten som fladedesinfektion (udlagt med højtryksrensere) eller en tågedesinfektion. Det anbefales afslutningsvist, at kalke gulv og vægge. Fodersnegle desinficeres ved at køre savsmuld opvædet i koncentreret desinfektionsvæske gennem systemet. Siloer bør vaskes og desinficeres indvendigt.
- g) Forrum, pakkerum, kølerum og udendørs platforme vaskes og desinficeres på samme måde som stalden.
- h) Hvor der ikke kan gennemføres rengøring med vand, skal der ske en grundig tør rengøring med efterfølgende passende desinfektion af hele eller dele af huset